Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. ЧИСЛО 112. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., СУБОТА, 14-го МАЯ 1921.

VOL. XXIX. No. 112. JERSEY CITY, N. J., SATURDAY, MAY 14, 1921. THREE CENTS

Нова кровава битва через страйк.

СТРАЙК МАЙНЕРІВ В ВЕСТ ВЕРДЖІНІЇ ЗНОВ ПЕРЕХОДИТЬ В СМЕРТЕЛЬНУ БІЙКУ.

ВІЛІЄМСОН, Вест Верджінія, 12. мая. — Страйк вуглярних майнерів в Мінго Кавнті, що тревае уже кілька місяців, знов перейшов вчора в правдиву війну, в котрій свищуть кулі, падуть ранені і трупи.

Сим разом сценою битви являються місточка Меримек, Рол, Сприг та Матевен в стейті Вест Верджінія та Меккар в стейту Кентакі. З перших неповних ще вісток, які наспіли з поля подій, виходить, що битва тревала цілий вчерашний день і цілу ніч. Стріли почали падати з дооколичних гір. Стейтова поліція, яка вже не сподівалася нападу, зорганізувалася чим скорше і під проводом команданта капітана Богаса пробувала обійти навколо нападаючих. Однак скоро переконалася, що сего зробити неможливо, бо нападаючі були укриті за скалами, корчами і деревами, покриваючими узбіча дооколичних гір та горбів, тоді як поліція мусіла переходити через отворену долину, увесь час виставлена на кулі напасників. Попробувавши граду куль, вона вернулася, не доконавши нічого, так що тепер навіть ще не можна знати, хто є нападаючою стороною.

ВІЗВАНО ФЕДЕРАЛЬНІ ВІЙСКА НА ПОМІЧ.

Стейтовій поліції прийшла скоро на поміч стейтова міліція стейту Вест Верджінія, але вона також нічого не могла зробити. До того її руки були звязані через те, що вистріли падали передовсім з гір, положених на стороні стейту Кентакі, куди міліція стейту Західної Верджінії не має права переходити. (Згадані в горі місточка, що стали сценою кровавої війни, лежать у вузкій долині здовж річки Таг Ривер, котра відділює стейт Вест Верджінія від стейту Кентакі; місточка віддалені одно від другого на яких сім миль.)

Супроти того командант поліції та стейтової міліції Західної Верджінії попросили федеральні власти о висланнє федеральних війск. Те саме зробили власти стейту Кентакі. І нині вже доносять з Чарлстави, столиці стейту Вест Верджінія, що губернатор дістав уже згоду федеральних властий на висланнє війск в округ страйку. Вислано війска з Кемп Шериден, в стейті Огайо, котрого війска уже зібрано в місті Індіянополіс для перевозу в страйковий округ.

ПАНІКА В ПОЇЗДІ ЧЕРЕЗ БИТВУ.

Через битву в місточках здовж Таг Ривер панує страшна паніка. В ночи ніхто не засвічує світла в хаті.

Сержант стейтової поліції Петерсон, котрий провадив відділ поліції підчас бійки, розказує про переполох, який панував на особовім поїзді, котрий переїздив долиною підчас горячої стрілянини. З гір розлягалися відгуки вистрілів. Жінки і діти почали плакати та кричати. Кождий пасажир падав на долівку воза, щоби хоч як так захоронитися перед кулями, які як їм здавалося, свистали у воздусі понад поїзд. Він не твердить, щоби хтось дійсно ціляв до поїзду. В поїзді нікого не ранено.

ЖЕРТВИ СТРІЛЯНИНИ.

Покищо в місточках є кілька жертв стрілянини. Підчас неї погиб Гері С. Стейтон, стейтовий прогібіційний агент та склепар з Сприг. Ноа Филипс та Калверт, оба робітники в копальни Гвайт Стар Ковл Ко., були ранені тяжко. Ходять чутки про других ранених і убитих, де ще не було часу ствердити, хто, де і серед яких обставин. Тим менче відомо про жертви стрілянини по другій стороні.

———o———

ГОРЯЧА ДЕБАТА НАД ВИДАТКАМИ НА ФЛЬОТУ.

ВАШИНГТОН, 12. мая. — Під обради сенату прийшла буджетова ухвала сенатового комітету для морських справ, котрий підніс видатки на фльоту о 100 міліонів долярів понад ухвалу палати послів. (Палата послів ухвалила на фльоту 396 міліонів, а сенатовий комітет заявив за піднесенем сего видатку на 496 міліонів долярів). Сенатор Бора, Кінг та кількох других противників сеї ухвали відразу почали боротьбу проти неї. Вони зараз заповіли, що вони не допустять до ухвалення сего законопроекту, поки конґрес не розведе широкого слідства над потребами фльоти та над вартостю ріжних морських суден у війні. Однак сенатор Бора уже не настає на ухваленє поданої ним резолюції про конференції в справі розброєння.

———o———

КОРАБЕЛЬНА РАДА ПОСТУПАЄ ОСТРО З КОМПАНІЯМИ, ЩО ГОДЯТЬСЯ З РОБІТНИКАМИ.

ВАШИНГТОН, 12. мая. — Корабельна рада відобрала нині шість кораблів від корабельної компанії, котра погодилася зі своїми моряками на умовах, кращих від тих, які предложив адмірал Бенсон, президент федеральної корабельної ради. Компанія, від котрої він відобрав кораблі, се Юнайтід Стейтс Тренспорт Ко. оф Ню Йорк, а всі відобрані кораблі мають разом містоти 55 тисяч тон. Компанія дістала їх від федеральної ради на сплату ратами.

ВЛАСТИТЕЛІ ЛАГОДЯТЬСЯ ДО ЗАВЗЯТОЇ БОРОТЬБИ ПРОТИ МОРЯКІВ.

НЮ ЙОРК, 12. мая. — Щоби зломити страйк морських робітників, властителі кораблів ухвалили взятися до драстичних кроків. Наперед мають постаратися, щоби президент Гардинг видав відозву, що державна мореплавба находиться в небезпеці, і зарядив обсадженнє кораблів моряками з американської фльоти. По друге, мають постаратися о судовий заказ проти юнійних делегатів усувати залоги кораблів застрашуванєм та насильствами. По трете, мається поробити ріжні кроки проти урядників та кораблів, котрі в якийнебудь посіб помагають страйкарам в страйку.

Через страйк не відплило учора з нюйорського порту 5 кораблів.

ОДНОДНЕВНА ЖЕРТВА АВТОМОБІЛІВ У ВЕЛИКІМ МІСТІ

За один день, середу, в Ню Йорку погибло через автомобілеві випадки четверо людий: двоє дітий погибло на місци під колесами автомобілів, а один старший мущина, котрого переїхав автомобіль кілька днів тому назад, помер в шпиталі від ушкоджень.

Межи дітьми, жертвами автомобілевої їзди, був 10-літний хлопчина, котрого переїхав візник нюйорського бровару Еблінга. Коли прохожі побачили неживу дитину, вони збіглися довкола авто і хотіли злінчувати візника. Товпа жінок та мущин почала уже стягати його з авто, коли їх крики почув стоячий недалеко на пості полісмен; він прибіг до візника, і з винятим револьвером та поліційною палицею обороняв його так довго, аж надійшли другі полісмени. Візника забрано до арештів, де його обжаловано за убитє людини.

ВМІВ КРАСТИ АВТОМОБІЛЬ, АЛЕ ЇХАТИ НЕ ВМІВ.

В понеділок над ранком стався в Ню Йорку автомобілевий припадок: величезний автомобіль, на котрім сиділо вісім осіб, віхав на зелізний стовп надземної зелізниці, розбився і покалічив тяжко візника, а легко других пасажирів. Автомобіль зараз занявся і став горіти великим пожаром, стягаючи до себе розбуджених людий зі сусідних домів. З автомобіля вийшов, холітаючися від ран, шофер, а другі пасажири порозбігалися, немовби боялися помочи, яку їм жертвували прохожі. На се надійшов полісмен, котрий завізвав зараз огневу сторожу, а потім забрав візника на поліційну стацію, щоби його обжалувати за неосторожну їзду. Саме в хвилі, як покалічений візник станув перед поліційним суддею і подав своє імя як Брасар, на поліцію зявився якийсь Герет, щоби повідомити поліцію, що йому скрадено автомобіль, як він зайшов до реставрації натістися. Скоро показалося, що Брасар є власне тим, що взяв автомобіль, і суддя його казав замкнути як підозрілого за крадіж, хоч можливо молодий, бо лише 18-літний хлопчина зовсім не думав красти автомобіля, а лише, будучи в компанії розбавленої молодіжи захотів зажартувати собі і поїхати на забаву в чужім авто.

ВІСТИ ЗІ ЛЬВОВА.

За крадіж долярів на почті.

Львівський суд засудив Франціска Концевіча, возьного на львівській головній почті, на півтора року вязниці за крадіж долярів з американських листів. Концевич викрадав листи, витягав з них доляри, а самі писма палив.

При розправі переслуханий яко свідок начальник львівської почти Йосиф Майрінг заявив, що на почтах дає осторогу, щоби не нарушувати листів, одначе тяжко устеречися від злодійства. Коли начальник листового відділу в Кракові на власну руку перевів раз ревізію панночок, занятих при листах, знайшов поховані доляри в панчохах, гальках і за корсетами.

Авантура на похороні.

Дня 20. с. м. о 3. годині пополудни, вийшов похоронний похід убитого фотографа Яворського з капиці Боїмів при величезному здвизі народу. Коли товпа побачила ленту на возі з померщим, з написом „Од Цесі", пірвала її на кусники. На личаківському цвинтарі зібралось ще більше людий. Хтось підхопив, що в поході находиться коханка померщого Ліберманова, і вказав на одну жінку, яка в дійсности Яворського навіть не знала. Була се жінка польського майора, гарна пані. Проти неї виступила товпа, так що піднесла бідолашну разом з комісарем поліції високо вгору. Одна з жінок навіть вирвала хрест з гробу і хотіла бити майорову. Щойно при помочи сильного відділу поліції посаджено майорову до самоходу і усунено на бік. Цілу сю авантуру в значній мірі треба приписати бруковій газеті „Век Нови", що розятрив читачів проти Ліберманової.

Арештовання військових шпіонів у Львові.

Польські часописи доносять, що військові власти викрили велику шпіонажу, яка мала оперувати в користь Росії. Арештовано ряд осіб, цивільних і військових конфідентів, а також жінки, що працювали на львівському ґрунті.

ЛІКАР ПОМЕР ВІД ОПЕРАЦІЇ.

Два тижні тому назад др. Берґерон з Філядельфії заколовся іголкою підчас операції. „Ого, вже по мині," — сказав він. Але він далі робив операцію та довів її до успішного кінця. В четвер рано лікар помер, як заповів, від затроення крови. Через пять днів перед смертю він мучився невиносимо. Тимчасом його пацієнт, котрого операція коштувала лікаря життє, виздоровів від операції на стільки, що в хвилю, як лікар умирав, уже міг приймати відвідуючих приятелів.

ПІСТ В БОЛГАРІЇ НАСЛІДКОМ МИРОВОГО ДОГОВОРУ.

СОФІЯ, столиця Болгарії, 12. мая. — Болгарія вислала до Сербії 14,000 штук худоби, згідно з вимогою мирового договору.

Наслідком того болгарське правительство видало розпорядок, що в цілій Болгарії має тривати 20 днів піст, в часі якого не вільно їсти мяса.

20,000 РУБЛІВ ЗА 1 ДОЛЯРА.

РИГА, столиця Латвії, 11. мая. — Російське советське правительство, установляючи тарифу на заграничні телеграми, висилані з Москви, означило, що 4,000 рублів вартує одного золотого франка, та що се має бути підставою для міжнародніх оплат каблеграм.

Ся постанова означує виміну висоту 20,000 советських рублів за одного американського доляра.

БОЛЬШЕВИКИ ПРИЗНАЮТЬ ПОМИЛУВАННЄ ВІЙСКАМ ЦАРСЬКИХ ҐЕНЕРАЛІВ ВРАНҐЕЛЯ І ДЕНІКІНА.

РИГА, столиця Латвії, 12. мая. — Російське советське правительство дало амнестію (помилуваннє) всім офіцирам і жовнірам армії генерала Вранґеля, котрий воював на Україні проти большевиків. Вони криються досі по горах Криму. Большевики признають їх помилуваннє, як до 20. мая зложать оружє.

Советський уряд признав також амнестію цивільним людям, котрі брали участь в боротьбі проти большевиків по стороні ґенералів Трангеля і Денікіна в 1918 і 1919 році.

Советський уряд признав всі права 700 жовнірам Врангеля, котрі щойно прибули до Одеси.

РУЇНА УКРАЇНИ ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ПАНОВАННЄМ.

ВІДЕНЬ, 23. цвітня. — Українська Пресова Служба повідомляє зі Львова:

Україна знаходиться в стані повної економічної руїни. Не тільки міста але також села зійшли до краю своїх економічних сил. Большевики реквірують насильно не лише збіже, худобу і коні, але відбирають від селян також господарське знаряддє, так, що унеможливлюють виконуванне робіт на полі. Ціла країна стоїть перед голодовою катастрофою. Мимо сього з України вивозиться до Москви усе, що ще остало. Між иншим дня 8. цвітня с. р. вивезено з Каменця Подільського до Москви 10.000 волів. Що другий тиждень ведеться насильна реквізиція згори визначеної скількости худоби і земельних продуктів.

З метою зломлення опору населення йдуть безнастанні арештовання. В першому тижні місяця цвітня с. р. вивезено з Киева знова 1,300 осіб до концентраційних таборів.

Десятий конгрес російської комуністичної партії приняв був постанови щодо концесій для населення російських советських республік, однак тих концесій не виконуються на Україні.

УКРАЇНА НА МІЖНАРОДНИХ КОНФЕРЕНЦІЯХ В ШВАЙЦАРІЇ.

ВІДЕНЬ, 20. цвітня. — Українська Пресова Служба повідомляє з Женеви: На Міжнародній Конференції Червоного Хреста Україну репрезентували члени Українського Червоного Хреста Гей і сотник Чайка.

На конгресі „Інтернаціонального Союза допомоги дітям", котрий почався дня 8. цвітня с. р., Україну заступають делегати др. Окуневський і сотник Чайка.

ПОЛЬСЬКИЙ ПОСОЛ ДО РАКОВСЬКОГО.

БЕРЛІН, 22. цвітня. — Польські часописі повідомляють, що уряд польської республіки має призначити д-ра Колянковського послом при уряді головного комісара советської України, Християна Раковського, з осідком в Харкові.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, 12. мая. — Новий американський амбасадор у Великій Британії, полковник Джордж Гарві, прибув учера до Лондону, а сьогодня був принятий, разом із своїм дипломатичним збором, королем Англії, Юрієм V. в його палаті Бакінґен.

Англія проти французької заборчої політики супроти Німеччини.

БРИТІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ДАЛО ЗАПЕВНЕННЯ НІМЦЯМ, ЩО СТАНЕ В ОБОРОНІ НІМЕЧЧИНИ ПРОТИ ФРАНЦУСЬКОЇ ЗАБОРЧОСТИ В ДОЛИНІ РУР І ЩОДО ГОРІШНЬОГО ШЛЕСКА.

БЕРЛІН, 12. мая. — В теперішних переговорах щодо німецького воєнного відшкодовання зроблено початок до зближення між Великою Британією і Німеччиною. Се зближеннє звертається проти французької заборчости в долині Рур і проти польської заборчости на Горішньому Шлеску, яку підпирає французьке правительство.

Про се англійсько-німецьке зближеннє не було ще жадних урядових заяв ані з боку британійського ані німецького уряду, але, як запевняють з добре поінформованих і достовірних кругів, англійське правительство дало запевнення провідникам німецької народньої партії (яка заступає німецькі великі промислові інтереси), д-рови Ґуставови Шреземанові, що британійське правительство буде противитись окупації німецької промислової обласги Рур, та що буде підпирати німецьке домаганнє щодо посідання промислових округів Горішнього Шлеска, які заняли польські повстанці.

Сі запевнення, які вийшли від премієра Ллойда Джорджа, вказують, що Британія буде противитись французьким погрозам, що Франція займе долину Рур і підпирати-ме польських „повстанців" на Горішньому Шлеску.

Німецька народня партія противилась принятті аліянтського ультимата, але була готова приняти всі услівя, колиб дістала запевнення з боку Великої Британії, що вона виступить проти французької заборчої політики супроти Німеччини. Длятого др. Шреземан безпосередно звернувся прямо до британійського кабінету за запевненнями з його сторони в сій справі і ще в деяких меньших ділах. Відповідь прийшла від британійського правительства, що воно дає ті запевнення.

АНГЛІЯ ПІДПИРАЄ НІМЕЧЧИНУ В СПРАВІ ГОРІШНЬОГО ШЛЕСКА; ФРАНЦІЯ ПОЛЬЩУ; ІТАЛІЯ СТОЇТЬ ПО СТОРОНІ АНГЛІЇ.

ПАРИЖ, 12. мая. — Справа Горішнього Шлеска причинилась тепер до застрення дипломатичних непорозумінь між Англією і Францією.

Франція вперто і завзято підпирає домагання Поляків щодо посідання цілої промислової области Горішнього Шлеска і готова дати Польщі всяке підпертє в сьому напрямі. Одначе Англія є противна тому французькому планови і рішучо обстоює німецьке домаганнє, щоби переважна часть Горішнього Шлеска, де є великі копальні угля, осталась при Німеччині.

Редактор французької іпариської газети „Еко де Парі", Пертінакс, пише, що Франція є за тим, аби Польща дістала на Горішньому Шлеску все, чого вона хоче.

Півурядова газета „Там" дорікає англійській пресі, що вона виступила проти французького підпертя для польських повстанців на Горішньому Шлеску, пишучи, що Французи не пійшли на Шлеск стріляти Поляків.

Франція не тільки сама підпирає Польщу щодо її домагань в справі Шлеска, але ще сподівається втягнути собі на поміч в сій справі і американське правительство. Одначе треба дуже сумніватись, аби Америка хотіла в сій справі станути по французькій стороні. Правительство Гардинга щонайбільше не буде мішатись до сеї справи.

Італія підпирає становище Англії, щоби Німеччині не відбирано промислових областий Горішнього Шлеска.

БОЛЬШЕВИКИ МЯКНУТЬ ЯК ВІСК ПЕРЕД КАПІТАЛІСТАМИ. ГОДЯТЬСЯ ВЖЕ ПРИЗНАТИ ЦАРСЬКІ ДОВГИ У ФРАНЦІЇ. — РОЗДАЮТЬ КОНЦЕСІЇ КАПІТАЛІСТАМ І ЖАЛУЮТЬ, ЩО АМЕРИКАНСЬКІ КАПІТАЛІСТИ НЕ СПІШАТЬСЯ ІЗ ЗАБОРОМ НАФТОВИХ ПІЛЬ НА КАВКАЗІ.

РИГА, столиця Латвії, 12. мая. — Леонід Красін, російський советський комісар промислу і торговлі, промовляючи перед Висшим Советом Народнього Хозяйства, заявив, що РОСІЙСЬКЕ СОВЕТСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ГОДИТЬСЯ СПЛАТИТИ ЦАРСЬКІ УРЯДОВІ ДОВГИ ФРАНЦІЇ, коли Франція признає советський уряд і згодиться на відложеннє сплати до 10 літ.

(Росія винна Франції 30 біліонів золотих франків, або 12 біліонів золотих рублів, або 6 біліонів долярів).

Далі Красін заявив, що він старається дістати в Англії кредит на 200 до 300 міліонів фунтів стерлінґів (то є 1 до 1½ біліона долярів, або 2 до 3 біліони золотих рублів) на закупнє ріжних та инших машин, які він хоче замовити у Великій Британії. Він зазначив, що сей кредит може Росія дістати в Англії, але під услівєм, що Росія порозуміється також з Францією, а з Францією не можна порозумітись інакше, як тільки признаючи їй царські довги.

Красін сказав теж, що Росія отворить свій банк в Лондоні.

Нарікав, що Америка не хоче відновити з Росією торговельних зносин, а тимчасом, казав, Росія віддасть контролю нафти на Кавказі не американським але англійським капіталістам. Всетаки советський уряд старається наблизитись до американських капіталістів з нафтового промислу.

Вкінці заявив, що англійські, голяндські і бельгійські капіталісти є дуже заінтересовані концесіями в Росії. Бельгійські капіталісти хотять дістати на ново свої концесії і небаром для сеї мети пришлють своїх представників до Москви.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВИ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ҐАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

Еспанські соціялісти про московський інтернаціонал.

Минувшого місяця відбувалася в місті Мадриді, столиці Еспанії, конференція еспанських соціялістів. Найголовнійшою точкою обрад була справа приступлення до Третого Інтернаціоналу в Москві. До належитого вирішення сеї справи еспанські соціялісти підготовлялися заздалегідь, ба навіть вислали були кількох представителів партії до Росії, щоби вони побачили на власні очи большевицькі реформи.

Дебата над справою приступлення до московського інтернаціоналу була дуже горяча, і відповідала наскрізь горячому темпераментови (вдачі) Еспанців. Дебата велася довго коло баламутного вживання таких слів, як кляса, революція. Наконець, один з делеґатів партії до Москви виступив з промовою, котра поклала конець всякому баламутству. Він переконав зібраних, що для покінчення баламутства в дискусії треба наперед всім присутним згодитися на те, що вони розуміють під словами, яких вони уживають. Найважнійше слово, за яке вони борються, се слово „революція"; його треба наперед пояснити як слід, заким приступиться до дискусії. Він запропонував своє пояснення слова „революція" як здобутте та надання людям нових прав і будування нової суспільности на основах сих нових прав.

Коли на сю дефініцію (означення) слова „революція" згодилися обі противні сторони, він тоді виступив зі запитами: Які нові права дав людству большевизм? Відповідаючи на се питання, він покликувався на досвіди, привезені з Москви ним і другими делеґатами еспанських соціялістів, і ними доказував, що большевизм не лише що не дав ніяких нових прав людям, але й ще відобрав ті, які людство мало від великої французької революції. Покликуючися на свідоцтво повернувших з Москви делеґатів та на слова самих таки большевицьких лідерів, доказував він, що большевики скасували свободу слова; що большевики забрали робітникові право зміняти добровільно свою роботу і звання; що робітників в Росії судиться на найтяжчі кари, навіть на смерть, без покликування свідків ба навіть без переслухання обжалованого.

Та найгірше, на думку його і других делеґатів до Москви, то те, що ті великі жертви поносить російський робітник зовсім забездурно. За свої великі жертви він не дістає нічого, щоби могло хоч приблизно рівнятися його втратам. В Москві нема навіть диктатури пролетаріяту; там є лише острога власть зцентралізованої бюрократії (урядництва з усею властю, зібраною в руках горстки найвисших урядників).

На основі таких справоздань та дебат, конґрес еспанських соціялістів відмовився признати большевизм за революцію, як сего домагалися московські провідники большевизму. Конґрес уважає московський большевизм лише за одну фазу, ступінь російської революції, а не за послідний вислід революції, як се хочуть представити московські большевики. Еспанські соціялісти відмовилися викинути зі своєї партії як несоціялістів усіх тих, що не годяться з большевиками, як сего домагався Третий Інтернаціонал в найголовнійшій своїй точці; вони ухвалили виразну резолюцію, в котрій дали кождому членови партії право думати собі про російських большевиків все, що йому лише подобається: кождому вільно уважати московську революцію за послідний вислів революції або за просту авантуру Леніна. Для самої еспанської партії як такої московська революція не революція, а лише одна історична подія, на яку кождий член має право глядіти після своїх переконань. Домагання Третого Інтернаціоналу приступити до нього стрінулися з рішучою відмовою зі сторони еспанських соціялістів.

Ще острійше висказалася конференція еспанських соціялістів про межнародну політику московських большевиків. Конференція ухвалила спеціяльну резолюцію, в котрій з книжним говорить про большевицьку пропаганду комунізму вдома та рівночасні зв'язки з межинародними капіталістами поза границями Росії; таку політику московських большевиків еспанські соціялісти осуджують як задержування розвою революції. Сею резолюцією еспанські соціялісти закидають московським большевикам, що вони копають гріб під визвольний рух всесвітнього робітництва, для котрого вони на пустих словах такі буцімто услуги роблять.

Становище еспанських соціялістів гідне спеціяльного підчеркнення тому, що Еспанців усе уважали за народ, схилюючийся до радикалізму. На основі рішення конференції можна сказати, що, як Москалі не зловили на свою „революцію" горячих та скрайних Еспанців, то хиба вже московська революція стратила увесь магнетизм, усю притягаючу силу, котрої з свого початку тільки мала. Тепер вона хиба може опертися на одній монеті...

Д-р Евген Петрушевич до Українців в Злучених Державах і в Канаді.

(Власна кореспонденція „Свободи").

ДО СВІТЛИХ УПРАВ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ХВАЛЬНИХ РЕДАКЦІЙ УКРАЇНСЬКИХ ЧАСОПИСІВ І ВСЕГО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ І В КАНАДІ.

Допомога політична і матеріяльна, яку Ви, Дорогі Земляки і Землячки, в останніх часах оказали для Ваших Братів і Сестер Вашої давньої Вітчини, що тепер стогне в ярмі польського наїзника, — викликала в нашім геройськім галицько-українськім народі, його народнім парляменті — Українській Національній Раді, та його галицькім Уряді почування для Вас всіх щирої і сердечної вдяки.

Ваша **матеріяльна допомога** в найтяжчих часах переслідування, мучення і катовання віковічним польським ворогом нашого українського населення, підержала Ваших Братів і Сестер у старім краю і Вони ворогови не піддалися.

А знов Ваша **політична допомога**, яку Ви подали Вашими рішучими жаданнями, зверненими до провідних мужів держав Антанти і Ліґи Народів, якими Ви домагаєтесь усунення польської безправної окупації з території Східної Галичини та признання державної самостійности Галицької Републики, причинились богато в заходах нашого Галицько-Українського Уряду, що ізза ворожого наїзду на нашу Вітчину, опустив територію рідної Країни і перенісся на чужину, щоб візи все можливе вчинити для ратунку і визволення нашої дорогої Вітчини.

Ваша політична акція причинилась до того, що вкінці рушила закамяніла совість дипломатів держав Антанти, які дали свого часу дозвіл польському наїзникови окупувати територію Східної Галичини, а тимсамим створити пекло мук для українського галицького населення. Ваша політична допомога причинилась до отсего, що сьогодня цивілізований світ звернув свою увагу на той нечуваний в історії морд, якого доконує польський наїзник над нашим населенням в краю та прихилила опінію культурного світа для нашої справедливої справи.

Але останнє слово провідних мужів держав Антанти в справі визволення галицького українського народу з кігтів польського хижака ще не впало!

Тому просимо Вас, Дорогі Земляки і Землячки, поведіть Вашу акцію ще енергічнійше, — піднесіть Ваш голос протесту ще сильнійше та домагайтесь негайного визволення Ваших Братів і Сестер з ляцької неволі і признання державної самостійної **Галицької Републики!**

Піддержка Ваша нашій Вітчині, і її леґальному Урядови конечна і негайна!

Відень, 20. квітня 1921.

Д-р Евген Петрушевич, в. р.,
Президент Української Національної Ради Західної Української Републики (Галичини).

СТАРОКРАЄВІ УКРАЇНСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ І УКРАЇНСЬКІ ВИДАВНИЦТВА В АМЕРИЦІ.

(Від власного кореспондента).

Українське письменство в Америці все черпало з творів старокраєвих письменників. Як в области публіцистики, на скільки ходило про старокраєві і загально-національні справи, так з области красного письменства й науки.

Так і повинно бути. Бо українська духова культура виробляється на українській землі. І коли між Україною й її синами в Америці має вдержатися духовий звязок, то вони повинні як найбільше черпати з жерела, в якім твориться українська культура.

Очевидно, з свого боку вони можуть і повинні вносити в українську культуру нові вартости, взяті з жерела американської культури.

Як відбувалася між старим краєм і Америкою виміна творів письменства?

Почасти так, що американські книгарні спроваджували книжки з старого краю. Та більше так, що американські ґазети передруковували, що вважали за потрібне, з старокраєвих ґазет; американські видавництва передруковували й видавали твори старокраєвих письменників.

Так воно було від початку духового життя Українців в Америці, так воно є й до нині.

Переглядаючи американські ґазети, бачу богато статей, які американська преса бере з старокраєвих ґазет. Статті, які в старокраєвих ґазетах були поміщені без підпису, появляють і тут без підпису; статті підписані іменами авторів, ідуть і тут з їх підписами.

Користають американські ґазети й видавництва і з більших старокраєвих річий. Так прим. стрічаю оголошення, які рекламують повість Гната Хоткевича, повість Ольги Кобилянської; „Канадійський Українець" друкує мій переклад великої тритомової повісти Зеліґера „Синя фльота", який я був зладив для „Діла".

.

Твори письменства ріжняться тим від инших творів людської праці, що мають подвійний характер. З одного боку є вони плодом праці автора, його приватною власністю, так як кождий инший продукт; з другого боку є вони загальним добром. Що більше, моральне вдоволення автори можуть мати тільки тоді, коли стануть загальним добром. Що мені з мого твору, який лежить у мене в шуфляді або хоч-би на складі в книгарні? Аж коли люди читають його, аж тоді я чую моральне вдоволення, чую, що своєю працею сповняю суспільний обовязок. І тому кождий письменник радіє, не може не радіти, як його твір друкують, передруковують, ширять, читають.

Одначе письменник є чоловік, який так само потребує мешкання, одіжи, їди для себе і своєї сім'ї, як кождий инший. Його твори є тим товаром, який він продає, щоб здобути засоби, потрібні для життя, — так само, як робітник продає свою працю фабрикантови, селянин свої продукти консументам, купець свої услуги тим, що купують в нього товар, адвокат свою правну пораду, лікар свою лікарську поміч і т. д.

Українська нація велика і колиб вона жила вільним, самостійним життєм і свобідно творила свою культуру, — український письменник за свою працю мав би з чого жити.

Одначе українська дійсність є дуже далека від того ідеалу. Дякуючи ворогам, які панували й доси панують над Україною, український нарід в більшій части неграмотний, а взагалі бідний. При таких обставинах творити власну духову культуру важко, і ті, що її творять, письменники, не в розкошах живуть.

Тепер для українських письменників особливо скрутний час.

Ті, що остали під совітською властю, не знаю, з чого живуть, бо відомости звідти майже не доходять.

Ті, що під польською властю, бідують богато важче, як перед війною. Українську культуру Польща давить, переслідує, книжки й ґазети не пускає у світ польська цензура, про найважнійші справи нашого життя писати не вільно. При тім українська інтеліґенція, яка купувала українську книжку й ґазету, знищена Поляками і так бідує, що й на хліб нема, не то на книжку.

В кінці ті, що на еміґрації, як ще маємо щось нині, то не знають, чи що будуть мати завтра. Можливости заробітку для них ще менші ніж для тих, що остали в краю. Бо край не може їм дати заробітку, навіть тому, хто є в краю, а, як тим, що в краю остали, а на чужині український письменник також нічого не заробить своєю письменською працею.

Се положення українських письменників я хочу покласти на серце українським редакціям і видавництвам в Америці. Ви, що передруковуєте і видаєте твори українських письменників, поможіть їм перебути сей скрутний час. При сім не треба тут милостині, тільки заплати за працю і доброї організації праці.

Перед війною ніхто з українських письменників не думав упоминатися, щоб американські редакції й видавництва, які передруковують їх твори, платили їм за се гонорар. Українські письменники привикли писати даром або за такий гонорар, що аж признатися ніяково.

Та тепер американські редакції й видавництва зробили би українським письменникам велику прислугу, якби за ті твори, які вони передруковують, платили їм — хоч невеликий на американські відносини — гонорар. Американська валюта стоїть високо і яка сотня долярів (здається мені, що в Америці така сума не є надто велика) поратувала би неодного на довгий час. А такий гонорар по справедливости належить, бо-ж його твори приносять користь видавництву.

Зробити се не так трудно. Кожда редакція може завести рахунки гонорарів для письменників, яких твори передруковує і повідомити їх, щоби подали свої адреси для висилки гонорарів. А гроші за безіменні статті можна слати до редакцій ґазет, з яких ті статті взяті.

Знаю, що деякі письменники звертаються до американських ґазет з просьбою, щоб їм за їх твори, які ті ґазети передруковують, платили хоч невеличкий гонорар. Але звичайно не діставали відповіди.

В кінці американські ґазети могли-би підпомогти українських письменників, як би вступали в безпосередні зносини з ними, замовляли в них праці і т. п.

Помагаючи українським письменникам перебути сей скрутний час, помагається українській культурі, яку вони творять.

Тому кладу на серце сю справу нашим редакціям і видавництвам в Америці.

Гайдельберґ, 19. цвітня 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

ЩЕ ПРО ГОРІШНИЙ ШЛЕСК.

(Від власного кореспондента).

В статті „Справа Горішного Шлеска" я писав, що Поляки покликуються на те, що за приналежністю до Польщі голосувала більшість **громад.**

Тимчасом показується, що сей польський аргумент **невірний.**

Власне сьогодня оголошує німецька преса **ноту німецького правительства** в справі Горішного Шлеска до антантської комісії в Горішнім Шлеску і до правительств в Лондоні, Парижі й Римі. В сій ноті німецьке правительство, покликаючися на вислід плебісциту, домагається оставлення Горішного Шлеску при Німеччині.

На основі сеї ноти **вислід плебісциту** представляється так: 717.122 голосів віддано за Німеччину, 483.514 голосів за Польщу; 664 громад виказують німецьку більшість, 597 громад польську більшість. Між громадами, які виказують німецьку більшість, знаходяться всі міста і майже всі більші місцевости краю.

З сього виходить, що плебісцит випав на користь Німеччини і що-до числа голосів і що-до числа громад.

В кінці треба зазначити, що німецьке правительство в своїй ноті заявляє, що готово забезпечити польській меньшости в Горішнім Шлеску всі національні права.

Гайдельберґ, 8. цвітня 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

ДОПИСІ

В СПРАВІ ПОЛІТИЧНОЇ ОБОРОНИ НАШОЇ ГАЛИЧИНИ.

Гемтремк, Дітройт Мишиґен.

Місцевий У. Н. Комітет в Гемтремк, Миш., вислав меморіял, один до сенатора, а один до одного з конґресменів з нашого стейту, а також вислано від нас чотири каблеґрами до Лондону.

Поважані Родимці, а головно відношуся з просьбою до товариств і братств, не жалійте по 10 долярів, а висилайте чим скорше меморіяли з протестами до Вашинґтону. Ратуймо нашу поневолену батьківщину, Галичину з того клятого звірського ярма пажирливого Ляха! Браття, не спім, а спішім, поки час! Жаль, що так мало товариств до того часу зложило на так благородну ціль. Ніодно товариство чи братство українське не повинно лишитись позаду, а всі як один до діла, щоби не було запізно.

Се-ж наш святий обовязок є ратувати! Кого? Самі себе! Хто лиш чується сином України, не повинен відвертати свого лиця в так горячій і наглій справі і болючій. Там Лях мордує, вбиває, нищить, що нам найдорозше; послідний кусень хліба від уст віднимає і шаліє мов та скажена собака; в одній хвилі здусив би, коби лиш міг, — а ми тутки байдуже; позагинали руки тай дивимось на тих крокодилів позатабачнюваних, як тягаються по корнерах і з розпуки кричать: „Вісти наші впадають!" Ні, дорогі Земляки, не дивімся на тих чорносотенників! Хто лиш чується Українцем і Українкою, то до праці, поки час, бо тяжко прийдеться нам відповісти за наше недбальство!

Д. Р., секретар У. Н. К.

—o—

ПАСЕЙК ВИСЛАВ ДО СТАРОГО КРАЮ $1.300 ПОМОЧІ.

Пасейк, Н. Дж.

Запомоговий комітет в Пасейку, Н. Дж., вислав дня 9-го мая с. р. $800 до краю на адресу Українського Горожанського Комітету у Львові,—для бурси в Новім Санчи $50.00, для бурси в Горлицях $50.00, на пресовий фонд часописі „Вперед" у Львові $50.00, на Гуцульщину $100.00, для студентів в Чехії на руки др. Смаля Стоцького 6.500 чеських корон, а решту Український Горожанський Комітет має розділити між найбільше потребуючих. Числа чеків Американ Експрес Компені від 1968342 до 1968358.

В цвітни с. р. вислано $500.00, а тепер $800.00, отже разом $1.300.00.

Комітет працює дальше і є надія, що вкоротці буде міг вислати дальшу підмогу.

З першої посилки вже отримали гроші інваліди в Чехії, як свідчить залучений лист від др. С. Стоцького.

Прага, дня 17. цвітня 1921.

До Впр. о. Льва Левицького
в Пасейку.

Сьогодня [illegible] American Express Co. ч. 1934316-18-19 на 7.000 чеських корон [illegible] запомогу укр. інвалідів. Вам як предсідателеви Укр. Запомогового Комітету в Пасайку складаю сим мою найсердечнійшу подяку за Вашу ласкаву поміч. Хоч тут на Чехо-Словаччині є богато укр. інвалідів, які справді потребують помочи і яким завдяки нашим американським землякам дається підмоги на протези, рукавички, кошта лічення і т. п., то все таки нас тут не-інвалідів, які потребують ще в більшій мірі Вашої помочи, Дорогі Земляки, є близько 15.000. Окрім Бриґади в Нім. Яблоннім і зорганізованого по військовому табору в Ліберці а властиво тепер вже в Йозефові, а ще також 14 робітничих сотень на Словаччині і Прикарпатській Руси, зорганізованих також по військовому, маємо ще кругло 700 студентів, які всі приписані до наших військових організацій, так що ми всі до купи становимо, можна сказати, оден військовий табор та чекаємо часу, коли нам буде можна вернутися до рідного краю. Всі наші нещасні збігці потребують то більшої то меньшої помочи і як-би не допомога наших американських братів, то нам приходилося прямо загибати; задля того дуже Вас прошу, Впр. Отче Добродію, не забувати на нас і на далі.

Прийміть мій найнизший поклін.

Др. Смаль-Стоцький.

Дня 22-го мая о 6-тій години вечером відбудеться в Пасейку величавий концерт в память 60-літних роковин Т. Шевченка. Дохід на українську школу в Пасейку, Н. Дж.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

П. Стах.

ПРОЛЄТАРІ УСІХ КРАЇН НЕ ПІЙДУТЬ ЗА МОСКВОЮ.

Пролєтарі усіх країн,
Брати знедолені, кохані!
Ведуть лукаво до руїн
Вас зрадники погані.

Святії гасла ви зняли
Во імя правди і свободи;
Їх привитали й понесли
Всі поневолені народи.

І тільки хижая Москва
Самодержавно в бурній ночі
Трактує їх як ті слова,
Що дурням вистарчать за очі.

Розсілись там нові царі,
Злочинно крутять-дурять світом,
Не станьте-ж знов, пролєтарі,
Рабами під їх царським гнітом!

Мистці шахрайства й авантур
Вони в ярмо вас пхнуть тирани.
Хибаж на те розбито мур?
Розтрощено старі кайдани?

Так геть же Іродів-царів!
Доволі брехень, провокацій!
Свобода всіх пролєтарів
У вільній спілці вільних націй!

Пролєтарі усіх країн
Не пійдуть катом за Москвою.
Колиж не так — всьому загин,
І стане світ ізнову тюрмою!

Відень, 1921.

БІЛОРУСЬКІ СПРАВИ.

Польська сваволя на білоруській землі.

Варшавська польська ґазета „Наруд" доносить, що в Гродні 5. цвітня с. р. на приказ місцевих властий опечатала поліція всі кімнати й бібліотеку білоруського комітету Дня 3. цвітня мав відбутися в Ґродні на просьбу польський військових кругів білоруський концерт. Підчас концерту викликав один польський офіцир авантуру, наслідком якої арештовано кількох артистів і кілька осіб з білоруської публики, а концерт перервано.

Передплата — 5 фунтів муки.

Одинока независима білоруська ґазета у Вильні, столиці Литви, „Наша Думка" (тижневик) подає, що її чверть річна передплата виносить 100 п. марок або 5 фунтів муки.

Подаючи сю вістку, львівська українська ґазета „Вперед" пише:

Є се мабуть перша часопись в теперішній порі, що приймає передплату в харчах. Та се не дуже смішне, якби здавалося. Ми також дуже радо згодилися би, якби наші передплатники замісць марок присилали нам муку, бульбу, солонину, масло й інші специяли, які так тяжко у Львові купити.

ВСЯЧИНА.

Які є породи людий?

Ріжні люде живуть на сьому білому світі: от між нами, Українцями, одні високі, другі низькі, одні стрункі а другі гладкі, одні біляві, а другі смагляві, в одних волосся чорне, а в других ясне мов льон, в одних очі сині, а в других карі, а всеж таки се все один нраод. Правда, більшість Українців має високий зріст, струнку стать, темнобуре волосся, карі або взагалі темні очі, але хоч є в нас богато людей иншого вигляду та проте щирих Українців одразу впізнаєш, бо вони мають тонкий, хвилястий ніс, тонкі губи та малі вуха. А в Москвинів або в Поляків народ звичайно нижчий на зріст, присадкуватий, ясноволосий, з голубими очами, з кирпатим, грубим носом та великими ухами. Звісно, і в Москвинів та Поляків є люде ріжного вигляду і ріжної постаті та що нераз дуже трудно їх відріжнити від Українців. А от Жидів зразу можна відріжнити від наших людей: у них волосє чорне або руде, ніс огірковатий, губи грубі, а вуха помітно великі і тому зразу видно, що се зовсім инша порода людей від нашої. Замітні також Німці, своїм звичайно високим зростом, ясним волосєм, синіми очими, довгим, рівним носом та великими ухами ,а Французи й Італійці низькі на зріст, смагляві, з чорним волосєм і карими очима та малим, рівним або вірлиним носом, А всеж таки у всіх тих народів шкіра ясно сіраво-рожева, або, як ми звичайно кажемо, біла, і тому ми кажемо, що се все люде одної, білої або европейської породи. Бо є на світі люди, по яких зразу цізнати, що вони цілком иншої породи. От наприклад Хінці (Китайці) й Японці, вони маленькі ростом, волося в них чорне мов вуглє і тверде мов дратва, лице без заросту або тільки з маленькими ріденькими вусиками та борідкою, очі скісні, а шкіра жовта, начеб вони були хворі на жовтачку. Се люде жовтої або азійської породи. А в Африці живуть Мурини, люди із чорнявою шкірою та з волосєм чорним мов вуглє і кучерявим наче в кримських баранів. До сього в них ніс короткий і дуже плоский, а губи дуже грубі. Се люде чорної або африканської породи. Зновже-ж тубилці в північній Америці, що тут жили споконвіку, ще заки сюди зайшли Европейці, високі на зріст, з чорним твердим волосєм, незарослим лицем, та вірлиним носом, а шкіра в них мідяно-бура і через те називають їх червоношкірими. Вкінці в Австралії та сумежних островах живуть Маляйці, що мають шкіру буру, мов кава з молоком, та чорне, густе, звичайно кучеряве волосє і вони творять осібну маляйську або буру породу людей. Оттак з барви шкіри розріжнюємо звичайно пять головних людських пород: білу, жовту, чорну, червону й буру.

Білошкірі люде. Біла раса людей, до котрої належимо і ми, Українці, живе в Европі. Але люде нашої раси живуть також і в частинах Азії та Африки, що лежать навкруги Середземного моря.

Більш розвинені духовно, розумнійші і смілийвіші, люде білої раси і культуру свою поруширли значно вперед і кольонії свої заснували по всій поверхні земної кулі. Наприклад, наш український народ, живе, крім Европи, ще в Америці (Бразилія, Арґентина, Канада, Північні Сполучені Держави) та Азії (Зелений Клин, Туркестан та Сибір), де він утворює свої кольонії.

Породи білошкірих людей. — Серед усіх европейських народів наука про людину або, як її звуть, антропольоґія розріжняє чотирі головні породи або раси.

1. Північна (ґерманська) раса має такі прикмети: висока на зріст, довгоголова, з ясними очима та волосєм; сюди належать: Німці, Шведи, Данці, Норвезці та Англійці.

2. Північно-східня (фінська) раса: низька на зріст, сливе довгоголова з ясними очима й волосєм; обіймає Фінів, Поляків, Москвинів, почасти Білорусинів та Чехів.

3. Середземно-морська раса: низька на зріст, сливе круглоголова, з темними очима й волосєм; обіймає усі романські народи. — Французів, Італійців, Еспанців, Португальців та Румунів (Волохів).

4. Південна (адрійська) раса: висока на зріст, круглоголова, з темними очима й волосєм; сюди належать усі південні славяне — Серби, Болгари, Хорвати та Українці.

Антропольогія показала, що адрійська раса і є властиво славянською расою, яка, поширюючись на всі сторони, накидала народам инших рас (найбільше фінській) свою мову, культуру та будову тіла. Чехи, Поляки, Білорусини та Москвини й є такі зіславянщені народи.

Українська порода гарна на вид, що визнають усі чужинці, дуже крепка й визначається між европейськими народами найбільшою плідністю. На сто чоловіка у нас народжується що року 2 чоловіка, тоді як у Франції, наприклад, два чоловіка прибуває тільки за 10 літ.

Що се таке нурковий дзвін?

Уверчуючи в дерево сверлика, ми помічаємо опір; сверлик лише тому заходить в дерево, що він усуває на-бік ті часточки дерева, що йому заважають.

Як що в вузьку, але всюди однакової ширини посудину, до половини наповнену водою, вкинемо кілько однакової величини куль, то за кождим вкиненнєм одної кулі вода підійметься на той же самий обєм.

Вставмо у воду шклянку відтулиною вниз; ми бачимо, що вода не заходе у шклянку, бо повітря в шклянці сему перешкаджає. Нахилім тепер склянку; тоді частина повітря зможе з неї вийти, а натомісць увійде в склянку така сама кількість води. Простір, занятий якимнебудь тілом ,не може бути рівночасно занятим ніяким иншим тілом; ся властивість тіл зветься непроникливістю.

На непроникливости повітря полягає нурковий дзвін. Се є привязана до ланцюгів скриня, отверта зі споду, з литого або клепаного желіза, в середині котрої навколо до стін прибиті лавки до сидження. Щоб під водою було світло, покрівля дзвона має кілька відтулин, заладених грубими склянними плитами. Ґумовою рурою, що йде під покришки нуркового дзвона до гори і стоїть в зручному звязку з кораблем, невпинно помпують свіже повітря у середину дзвона. Щоб нурець міг із дзвона вступити в воду, він вдягається в непромакальний, кавчуковий одяг і накриває голову нурковим шеломом, в котрому проти очей вставлені грубі скла; повітря допроваджують нуркови через ґумову руру, що зеднується з дзвоном. При допомозі нуркового дзвона затоплені предмети і морські продукти добувають з дна моря на верх. Тепер маємо вже такі узброєння для нурків, при допомозі котрих можна дістатися на дно моря і без нуркового дзвона.

ОБСЛУГА

СПРАВЕДЛИВА І БЕЗПЕЧНА

Є ТОЮ ҐВАРАНЦІЄЮ, ЯКУ ДАЄ

BOSAK STATE BANK

SCRANTON, PA.

при пересиланню гроший, закупні шифкарт, виготовлюванню краєвих нотаріяльних і правничих справ як і при приниманню щадничих вкладок.

Пищіть або зайдіть до банку а дістанете пораду даром.

30-ГО МАЯ 1921
день збірки званий
"TAG DAY"

СКОРА І ПОВАЖНА

ШИФКАРТИ до КРАЮ і З КРАЮ на всі лінії по компанієчних цінах без жадної доплати. Пасажерам помагаємо підчас цілої подорожи. — ВИСИЛКИ ГРОШИЙ ДО КРАЮ скоро і безпечно. — СПРАВИ НОТАРІЯЛЬНІ полагоджуємо успішно і фахово. — Чемна услуга. — Пишіть по безплатні інформації до звісного банкира.
I. HERZ, банкир і нотар, 249 W. 34th St., NEW YORK, N. Y.

ПЕРШЕ І НАЙБІЛЬШЕ УКРАЇНСЬКЕ БЮРО В ШІКАҐО

AMERICAN EUROPEAN EXCHANGE, 1011 MILWAUKEE AVE.

Пересилає гроші через Земельний Банк Гіпотечний у Львові в долярах або в вимінї на марки. Продаємо ШИФКАРТИ на всі корабельні лінії, по ціні компанієчній. Даємо всі потрібні вказівки до подорожи і опікуємося куфрами. Спроваджуємо з краю і виробляєм потрібні документа до конзуля Американського. У всяких справах краєвих або рівнож Американських даємо добру раду і полагоджуємо корисно. Нашим гаслом є: чесна і совісна обслуга. Пишіть або приходіть до:

AMERICAN EUROPEAN EXCHANGE,
1011 MILWAUKEE, AVE., CHICAGO, ILL.

ДО КОНСТАНТИНОПОЛЯ
і
КОНСТАНЦИ

НАЙПОСПІШНІЙШИМ ПАСАЖИРСЬКИМ КОРАБЛЕМ

ACROPOLIS

ВІДІЗДЖАЄ З НЮ ЙОРКУ
ОКОЛО 20-го ЧЕРВНЯ С. Р.

з Pier No. 5 U. S. ARMY TRANSPORT SERVICE, Hoboken, N. J.

	Білети III. кл.	III. кл. кабіна	II. кляси
До КОНСТАНЦИ	$145.00	$165	$250 і висше
До КОНСТАНТИНОПОЛЯ	145.00	170	250 і висше

$5.00 воєнна такса додатково.

Постарайтеся вчасно оплатити шифкарти для спровадження Вашої родини.
S. S. ACROPOLIS відіде з Констанци около 6-го липня
S. S. ACROPOLIS відіде з Константинополя около 10-го липня

AMERICAN BLACK SEA LINE, Inc.
під американським прапором

По повні подробиці голоситься до:

STEPHANIDIS, BENAS & COMPANY, GENERAL AGENTS
21—24 STATE STREET, NEW YORK

Всі уповажнені агенти можуть убігатися о права агентури.

Оснований перед 30 роками

The State Bank

(КРАЄВИЙ БАНК).

374-8 Grand St., New York, N. Y.

СТАН МАЄТКОВИЙ ПОВИСШЕ $85,000,000.

Є богато причин задля яких Ваші банкові потреби повинні бути полагоджувані через Стейт Банк, 374-8 Ґренд Ст., Ню Йорк.

The State Bank не є приватним підприємством, але банком, чартерованим правительством.

The State Bank є членом New York Clearing House, котре є стоваришенням найбільших банків в Америці.

The State Bank має повисше 110,000 депозиторів а між ними є слідуючі:
Містовий Уряд міста Ню Йорк
Стейтовий Уряд стейту Ню Йорк
Почтові Щадничі вклади.

The State Bank є одним з найбільших банків в Злучених Державах, якого обслугу поручає гороженьський Комітет зі Львова, і який з'єднав собі добру репутацію у банків тут і поза границями сеї держави за скоре і безпечне виконуваннє поручених йому справ, і його грошеві перекази і дрефти приймають і цінять всі банки в Европі.

Складайте свої ощадности в The State Bank

Користайте з проценту, який наросте на Ваших грошах, а рівночасно забезпечите себе від всякої втрати.

Висилайте гроші до Ваших родин через Стейтовий Банк по найнисшім денним курсі, і будьте певні, що вони дістануть їх скоро.

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ продаються по низьких цінах, бо ми є представителями найбільших корабельних компаній в світі. Поради для осягнення ПАШПОРТІВ дається даром. Коли хочете, щоби обслужено Вас добре, прийдіть особисто або пишіть до

THE STATE BANK,
374-8 Grand St., New York City.

ЛЕДОВА ГОРА ПЕРЕСТОЯЛА ЛІТНІ СПЕКИ.

До Бостону приїхав з Глезґова пароплав Лексинґтон, котрого капітан Ледсом каже, що недалеко від Рога Рейс він бачив ледяну гору ту саму, котру він бачив в тім самім місци в маю минувшого року. Гора видно перестояла там ціле минувше літо і не стопилася; правда, вона зменчилася значно, і вже не така висока, як була минувшого року, але все таки ще й тепер вибивається величиною понад другі ледові гори, що пливуть на мори попри неї. Капітан поясняє витривалість сеї гори на сонячну спекоту тим, що вона певно зачепилася до морського дна і тому не могла поплисти з другими горами на полудне, де вони топляться від сильнійших літних сонічних лучів. Тепер власне є час, коли ледові гори, під впливом весняного тепла, рушають на полудне; корабель Ледсом минув по дорозі 250 ледових гір.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НАЙСТАВН, ПА. Бр. св. Володимира,, від. 105 У. Н. С. повідомляє, що надзвичайний мітинґ товариства відбудесь о 3. годині попол в неділю дня 15-го мая 1921, в ґалі Української Громади під ч. 2051 Рован стріт. На порядку нарад: Справа балю, Молодечого Союза, і відповіди У. Н. Союза на внесені запити. Неявившийся член заплатить кари 50 цнт., урядник 1 дол. — С. Крайник, предс., С. Слободзян, секр.

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення посилати до:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ФАРМА з 165 акрів, 14 кімнатний дім, обори і другі забудовання, 20 коров, 3 коні, 200 курий, всі фармерські знаряди, вози, великий сад овочевий, ріка з рибами, при битій дорозі, близько стації, школи, церкви. Ціна $6,800, готівкою $2.000. Писати по англійськи до: 04-29

ROSEN & GRUNES,
99 E. Broadway, New York, N. Y.

ГРОШІ пересилаємо найскорше і по найнизшім курсі.

ШИФКАРТИ до краю і з краю, на найліпших почтових кораблях з окремими каютами.

ПАСПОРТИ і. справи нотаріяльні.

Від депозитів платимо 4 процент річно.

ТОМУ користайте з чесної і ретельної обслуги і удавайтесь до:

EMIL KISS, BANKER
133 SECOND AVENUE,
NEW YORK, N. Y.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших поклинів).

Ціна одної стрічки 10 центів.

NEW YORK, N. Y.

Заходом тов. „Просвіта" в Ню Йорку, тов. „Русько-Український Народний Театр" відограє театральне представленнє „МАЗЕПА", драма в 5. діях, в неділю, дня 15-го мая 1921 в Українськім Народнім Домі, 217-19 E. 6th St., New York, N. Y. Діриґент хору: І. Садко. Режісер: В. Карпович, Початок о годині 6.30 вечер. Вступ: $1.00, 75 і 50 цнт. На се представленне запрошуємо всіх родимців. Ми є певні, що кождий буде вдоволений так зі змісту штуки як і з відограння Вам добре знаними артистами Товариства Русько-Українського Театру. Рівнож повідомляємо, що на представленню будемо принимати до товариства без вступного. 10-12

BROOKLYN, N. Y.

Заходом Комітету Помочи Рідному Краеви і тов. Укр. Боян в Брукліні, Н. Й., буде устроєний ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ в память 60-тих роковин смерти нашого мужицького поета Тараса Гр. Шевченка, в неділю, дня 30. мая 1921 р. в гали церковній при 162 North 5th St., о год. 5. пополудни.

Атракційною стороною концерту будуть виступи нашого славного співака п. Михайла Зазуляка. Хори під управою п. В. Савіцького. Деклямацію виголосить п. М. Пухаль.

Вступ для дорослих 50 цнт., діти висше 7 літ 20 цнт.

Дохід призначений на потребуючих в рідним краю. 12,18і23

Обовязком кождого Українця і Українки бути присутним на концерті.

ЗА КОМІТЕТ ПОМОЧИ РІДНОМУ КРАЄВИ:
Григорий Бардак, предс.;
Павло Войтович, кас.;
Роман Кузьма, секр.

KI-MOIDS
(ЗЕРНИСТІ)
ПРОТИ НЕСТРАВНОСТИ

Розпливаєсь сейчас на язику або в теплій або зимній воді, або содовій. Питайте в сода-вода кіосках.

СКОРА ПОМІЧ!

Є ТАКОЖ В ТАБЛИЧКАХ

Продуковані через Scott & Bowne витворці
SCOTT'S EMULSION 10

ДОСТАВИМО ДАРОМ

звісний *Ranger* байсикл на 30-дневну спробу. Можете вибрати собі зі 44 родів, барв і величини. Купіть по фабричній ціні впрост без посередників. Висилку оплачуємо. 12-МІСЯЧНА СПЛАТА дасть вам в посіданнє Ranger байсикл сейчас. Хлопці і дівчата легко можуть заощадити на місячну рату. Ніде і за ніяку ціну не дістанете лучшого байсикля як Ranger-а. ҐУМОВІ, колесні обводи, труба, колеса і другі складові части за пів звичайної ціни. Гроший не висилайте. Пишіть по великий картинний каталоґ Ranger-а з найнищими цінами і ратами. Спеціяльна оферта для подорожуючих аґентів.

MEAD CYCLE COMPANY, Dept. H-375, CHICAGO

ЕКСТРА!

Найгарнійший календар военний на рік 1921 і каталоґ найліпших годинників, ґрамофонів і инших новостий, вишлемо кождому, хто надішле 15 центів марками на пересилку і опакованнє. Адреса: 94сп22

PRACTICAL SALES CO., Dept. S.,
1219 N. Irving Ave., Chicago, Ill.

ВИНАХІДНИКИ

Вишліть мені модель або рисунок Вашого винаходу еґзамінації.

Жадайте мою книжочку винаходів п. з. „ПОРАДНИК ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ", котру отримаєте ДАРОМ.—Пишіть до мене по українськи.

Marcin Labiner,
Reg. Patent Atty. (S.),
5 PARK ROW, NEW YORK

ШИФКАРТИ

ДО КРАЮ І З КРАЮ ЧЕРЕЗ ГАМБУРҐ, АНТВЕРП, РОТЕРДАМ І БРЕМЕН, на ЛЬВІВ, КРАКІВ, ЧЕРНІВЦІ І ТАРНОПОЛЬ поспішними кораблями.

ПАШПОРТИ
виробляємо в кількох днях даром!

ГРОШІ В ДОЛЯРАХ

до України, Буковини і Галичини, скоро і совісно, почтою і телеграфічно, з повною ґаранцією.

Наш Нотаріяльний відділ дає чемне і чесне обслуженне.

По близші інформації приходіть або адресуйте: 95чс—

D. MEADOW,
190 AVE. B, NEW YORK CITY
(межи 11-ою і 12-ою улицею)

ДРІБНІ ОДОЛОШЕННЯ

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщенне, за більше разів двесь відповідний опуст. Дворазове оголошенне з 5 стрічок $1.00.

ПОШУКУЮ вдови від 35 до 40 літної, котра хотілаби занятися вихованнєм мого хлопця і доглядавнем дому, за відповідну заплату. Прошу голоситися на адресу: ALEXANDER KOMARNICKY, Box 91, Laquin, Pa. 11-12

РОДИМЦІ! Пишіть по катальоґ цін фармів, бо пора бути незалежним господаром. На лісті маю від 10 до 250 акрів. Ціни від $1000 до $12.000. Земля добра. Поселенці Українці. 06-13
LAWRENCE FARM BUREAU,
775 Lawrence St., Rome, N. Y.

Українець, інтернований в Чехо-Словаччині пошукує свого батька ІГНАТІЯ ОНАЧИЩИЧ, родом з села Бориня, повіт Турка, котрий перебував в Америці, Рочестер, Н. Й., Box 720, Norton St. Хтоби про него знав або він сам, прошу повідотити: ONUFRIJ ONACZYSZYCZ, Int. L., Ukr. Tabor B., Jozefow, Checho-Slovak Republic. 12

УКРАЇНСЬКА СПІЛКА виробу граючих колибачів в Джерзи Сіти, потребує сейчас машиністи зі свідоцтвом. Першенство для того, котрий вступить до спілки з малим капіталом. Писати або зголоситися до АНТІН ЖУБРИД, 24 Charlotte Ave., Jersey City, N. J. 12-14

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВНИХ УПРАВ І ЗАГАЛУ.

Отсим подаю до відома околиць Вілксбери і Скрентон, що я виконую всякі роботи малярські входячі в обсяг церковного і хатного малярства, в цінах найнизших, на яких заощадите 30%. Ласкаво голоситись до: N. OSZCZYPKO, 805 Pennsylvania Ave., Wilkes Barre, Pa. — Тел. 262-J. 11-13

ПРОЧ БЕЗРОБОТЄ! Ручимо кождому мущині і женщині удовиднити нашою системою як нині легко заробити денно $10.00 і більше після наших вказівок. Пишіть зараз доки запас треває до: UNIVERSAL SALES CO., 346 East 53rd St., New York City.

ВИЙШОВ З ДРУКУ КАТАЛЬОҐ
ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КНИГАРНІ В АМЕРИЦІ НА РІК 1921.

Єсли ви не маєте еще сего Катальоґа, то постарайтесь о него, а знайдете в нім інтересні річи для вас. Пишіть на адресу: 9-18

UKRAINIAN BOOK STORE,
437 North Sixth Ave., Scranton, Pa.

ПОЗІР! Бюро Детективів для справ кримінальних зістало перенесене до великого льокалю. Зверніться зі своїми скаргами до капітана детективів резервової поліції Ґеллеса. Арештуйте того, хто Вас обікрав, ошукав або ушкодив. Віднаходимо всьо, що Вам пропало. Відшукуємо мужа чи жінку, коли котре з них втекло. Приймаємо справи розводові. Памятайте нашу нову адресу: Капітан Детективів: MICHAEL GELLES, 318 Broadway, New York City. Room 1-2-3, Tel. Worth 3515. Беремо справи по цілій Америці. 105псу—

СЬОГОДНЯ ВЕЧЕРОМ

напишіть до нас а ми вишлемо Вам пробну лекцію і подробиці о тім як ми ґварантуємо заочно вивчити Вас читати, писати і говорити по англійськи. Жиючи в Америці Ви повинні вміти анґлійський язик, бо без того всі двері є зачинені. Виучитесь у нас сеї мови протягом 3 місяців через почту. Пишіть до нас ще нині і пришліть 10 цнт. грішми або марками на відповідь. Приймаємо і канадійські. 05-07

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St.,
New York City.

БОЛГАРСЬКИЙ ЧАЙ НА КРОВ

прибавляє здоровлє і силу немічним. Влекшує запір, скріпляє ослаблений жолудок і нирки і ділає прочищаючо на кров. Спитайте у Вашім друґсторі або замовте впрост у фірми, а дістанете обезпеченою посилкою 1 велику для родини коробку за $1.25 або 3 коробки за $3.15 а 6 коробок за $5.25. Адресуйте: Marvel Products Company 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. 106су24

АДВОКАТ
O. H. DROEGE
49 E. 7TH ST., NEW YORK
Розмовитесь по українськи.

Години урядові від 4. до 8. пополудни кождого дня, окрім неділь і свят.

ЛИШАЇ, ПЯТНА І ЕКЗЕМА.

Не терпіть і не занечищуйте Вашу кров більше. Мій легкий спосіб увільнить Вас з тих недуг. 95с—
Позамісцевим даємо листовну відповідь.

M-me KRAUTMAN,
281 So. 5th St., Brooklyn, N. Y.

ОПОВІЩЕННЄ.

Потреба агентів і перепродавців для продажи реальностий і земель. Охочі зволять зголоситися по наші кооперативні контракти, якими зобовязуємося платити 10% комісового на продажи фарм а 2½% комісового на обміні фарм на доми в містах, платячи Вам процент від домів і лотів. Адреса:
Box 18, in care Tyomies,
83 Grand St., Jersey City, N. J. 09-18

ФАРМИ!

ФАРМА 105 акрів землі, сад, став, дім на 9 кімнат і другі забудовання, 4 корови, коні, кури, качки, гуси, фармерські машини, одна миля від стації, близько великих міст. Ціна $2,500, готівки треба $1000. Про ті і другі малі і великі фарми зголосіться лише особисто до: M. NATHAN BAKST, 28 Canal St., New York City. Teleph. Orchard 3125. Офіс отворений щодня. 08-25

ВЕСНА ЦВИТЕ А ФАРМИ АЖ ПРОСЯТЬСЯ ДО КУПНА!

Єсли Ви маєте замір купити гарну відповідну і добре заряджену фарму, то прошу звернутися до мого офісу готові до виїзду, щоб оглянути фарми, яких богато маю на продаж в кождім стейті, великі і малі, дорогі і дешеві. Можна порозумітись також листовно, пишучи до: 12-14

S. POKUTNY,
197 Forsyth St., New York City.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

З причини слабости партнера дешево продається фарма 117 акрів, в тім 50 орного а решта ліс і пасовиско, дім на 9 кімнат, 2 великі бані, 2 курники і другі забудовання, великий сад, 15 коров, 2 ялівки, 2 коні, 100 кур, 200 курчат, вози і машини рільничі, 5½ миль від міста, 1 миля від місточка. Ціна $6.000, готівки треба $2800. 08—11

Фарма 100 акрів, в тім 45 орної землі, решта ліс і пасовиско з озером, дім на 9 кімнат, баня, 2 курники, комора, шопа, 8 штук худоби, 1 кінь, 100 кур, 4 свиний; 5 миль від міста, 1 миля від місточка. Ціна $3500, готівки треба $1.500. Голоситись до:

PETER OWDIY,
P. O. Box 141, Versailler, Conn.

ВЕСНА! ІДІТЬ НА ФАРМИ!

ФАРМА 100 акрова в стейті Ню Джерзи, в околици Трентону, 10 акрів доброго ліса а решта під управою, з чого більше як 20 акрів засіяних житом, пшеницею і вівсом, пів акра штроберів, два сади, дім мурований на 8 кімнат, і всі будинки господарчі, 9 коров, 3 коні, безроги, богато старих і молодих курий, 30 овець, гуси, качки, пантарки. Всі машини рільничі як інджай, молотарка, машина до сіяння корни і збіжа, пила, плуги, борони, вози, повози і т. д., а також добрий трок автомобільовий. Ціна 9000 дол., з чого 6000 дол. готівкою а решта на сплату. Голоситися писемно або лично на адресу: VL. KNIHINITSKY, 30 East 7th St., New York, N. Y. 12114

ФАРМИ БЛИЗЬКО ФИЛЯДЕЛЬФІЇ.

Фарма 42 акрів доброї землі під плуг, рівна і без каміння, дім з 8 кімнат, велика барна і другі забудовання в добрім стані, всі покриті дахівкою; вода в хаті і стайни; 2 дуже добрі коні, 2 голстайнські корови, 3 безроги, понад 100 курий; ріжнородні машини рільничі і знаряди вартости $1.000. Ся фарма є в самім Quakertown. $5300, половину готівкою.

Друга фарма 68 акрів, легко хвилиста земля, чиста і добра, потік пливе фармою; дім на 8 кімнат, нова стайня і другі забудовання в добрім стані; одна миля до міста і сторів, костелів, зелізниці і стріткар, пів милі до школи. Сусіди Українці і другі Славяне; 23 акрів збіжа і вівса. Ціна $4800, готівкою $1700. Є і много других фарм. Писати або голоситись до: JOSEPH MOZYNSKY, 826 W. Broad Street, Quakertown, Pa. 04,6,7, 9-13

ФАРМИ, купуйте лише з цілим інвентарем при великих фабричних містах в українській околиці. Тут земля рівна без каміння; маємо на фармах українсько-фармерське товариство, відділ У. Н. С. В околиці міста Oneida, N. Y. аж до Rome є найліпші фарми; проте вам скажуть наші українські фармери. Пишіть по цінник і опис фармів до: 06вчс24

А. ФИЛИПЧАК,
DURHAMVILLE, Oneida, N. Y.
Telefon 38-F 41.

ТРИ ФАРМИ

до спродання впрост від властителя в околиці Ром, Н. Й.

1) Фарма 101 акрова, 60 ораної землі, решта пасовиско з грубим лісом, сад овочевий, 8 коров, 1 бугай, 2 коні, 3 свині, 50 курий, вози і машини рільничі, 3 милі від міста. Ціна $4800, вплати $2000.

2) Фарма 86 акрова, 50 акрів ораної землі, решта ліс і пасовиско, сад овочевий, 3 корови, 4 ялівки, 2 коні, 5 безрог, 25 курий. Вози, машини, 2½ милі від міста. Ціна $4500, вплати $2000.

3) Фарма 45 акрів, 30 ораного поля, решта пасовиско; сад овочевий, вози, машини; 5 коров, 1 бугай, 2 ялівки, 2 коні, 45 курий, 3 безрог. Ціна $3500, впалти $1500.

Сі 3 фарми є у старих англійських людий. Прошу писати до мене по інформації а я кождому ґарантую щодо купна фарми своїми прапертами і перестерігаю тих, хто їде до мене, щоби не дався ошукати тут в Ром на стації незнаним аґентам, котрі не оголошуються і не мають жадного зарбезпечення і не є грамотними. 12-16

ІВАН ЛАВРУК,
306 S. MADISON STREET,
ROME, N. Y.
Телефон 1377.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

в околицях Ром, Н. Й. і Онейда, Н. Й. при фабричних містах. Земля урожайна і рівна. Тепер якраз пора купити фарму і хтоби з Українців хотів купити фарму на добрих і дешевих услівях, то може вибрати собі яку сам схоче. Фарми є всілякі, таньші і дорозші, позасівані і ні. Ціни не подаю, а коли хто має охоту купити добру фарму, нехай зголоситься особисто або письменно по ціну фарм, то я Вам пораджу на яких услівях купити фарму і вишлю ціну фарм, яка певно Вам сподобається. До купна прошу голоситись особисто або письменно на адресу: MIKE WOYTOWICZ, 305 S. Madison St., Rome, N. Y. 12-14

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072.
коло Церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодернійші електричні апарати.

НЕДУГИ МУЩИН
DR. KOLER
638 PENN AVENUE,
PITTSBURGH, PA.
Говорить по українськи.

Др. Колер відбув свої студії в Росії і має 28 літ досвіду у лічennю мущин. Голосіться особисто, почтою не лічу. Години приняття: від 9. рано до 5. веч., в неділі від 9. до 2. попол.

ДР. ІВАН СМІТ
ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР. вчс
Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер, а в неділі і свята від 10. рано до 2. попол. Телефон Stuyvesant 4493.
Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th St., New York, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРҐ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG,
304 — 2nd AVENUE,
(межи 17. а 18. улицею)
NEW YORK, N. Y.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

ПРОФ. ДОКТОР ДЕЙЧ
ДОКТОР МЕДИЦИНИ
Лічить особисто з успіхом всякі недуги мущин, женщин і дітий.
Dr. DEUTCH,
229 E. 14th St., New York City.
Тел. Stuyvesant 933.

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Говорить по українськи.
Лічить всі хронічні застарілі слабости мущин і женщин.
Лікарська Порада Даром.
Год.: від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. поп.
Dr. ZINS.
110 East 16th St. N.Y.
між Irving Pl. & Union Sq.

SANTAL CAPSULES MIDY
СКОРА ПОМІЧ на катар міхури і течі. Певне і успішне. Кожда капсуля означена MIDY. Стережіться підробів.

ХУСТКИ
ЛІТНІ І ЗИМОВІ, ШОВКОВІ І ВОВНЯНІ, МОЖНА НАБУТИ ПІД АДРЕСОЮ:
UKRAINIAN BAZAR,
168 East 4th Street,
NEW YORK, N. Y.

A. J. Hulcy
166 - 7th Avenue
BROOKLYN, N.Y.
Український первоядний кравець.
Phone 1797 South.

30
ПАТЕНТИ
Книжочка з інформаціями в патентових справах буде післана ДАРОМ на жаданнє.
ВИНАХІДНИКИ
і другі пишіть по ню.
Імя A. M. WILSON є знане через 30 ЛІТ і кожда патентова справа нам віддана узискає найліпше полагодженє. Пришліть модель або рисунок свого винаходу до провірення.
Пишіть днесь по українськи по українську патентову книжку на адрес:
A. M. WILSON,
Inc.
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BLDG.,
WASHINGTON, D. C.

ОСТАЄТЕ В АМЕРИЦІ ЧИ ВЕРТАЄТЕ ДО КРАЮ

Найважнійшою річию, щобисьте се зробили як найлучше і з найбільшою для Вас і для Вашої родини користю. Маєте намір остати в Америці чи виїхати до краю, маєте намір спровадити тут родину і утревалити собі життє в Америці чи задумуєте завести господарку в краю маєте намір набути собі дещо певного і доброго тут або в краю, маєте які справи до переведення в Америці або в краю. — Зверніть ся з повним довірєм до нашого Товариства Помочі Еміґрантам — напишіть Ваше бажанє а одержите від нас найлучші вказівки та ретельну поміч і услугу в вашій справі, як американській так краєвій. — КОЛИ ІДЕТЕ ДО КРАЮ АБО ХОЧЕТЕ СПРОВАДИТИ РОДИНУ ДО АМЕРИКИ АБО ПОДАТИ РОДИНІ ПОМІЧ — СЕЙЧАС НАПИШІТЬ ДО НАС ПО ІНФОРМАЦІЇ. — Ціль нашого Товариства Помочі Еміґрантам є дати нашим людям у всім часу пораду і ретельну услугу. — На відповідь треба долучити 2 центову марку. Адресуйте так:

IMMIGRANT AID COMPANY, Inc., 49 East 7th Street, New York City.